

record d'en bartomeu roig, a *modus* de regest

ROSA ALMUZARA

En un sentit registral cal dir que en Bartomeu Roig i Badia havia nascut el 16 de juny de 1928, a Badalona, i traspassà el 18 de novembre de

tenir amics. Entre ells en Julià Lladó amb qui compartien aquesta manera de ser oberta, que fa que sempre estiguin plens de projectes. A través d'aquesta amistat va fer que conegués Argentona, i

tingué en Bartomeu, s'intensificà a partir del 1996, quan es va començar a posar en marxa l'arxiu comarcal, amb el qual, des del començament, s'hi vinculà com a investigador i "participador" dels actes de difusió. També aquest vincle amb l'ACM el portà a ordenar l'arxiu familiar, fins llavors guardat en una caixa de núvia, moment que va coincidir amb el naixement del seu nét Bartomeu, fet que li va fer una gran il·lusió, ja que des del segle XVI, tenia documentats avantpassats amb aquest patronímic.

Encara que la línia troncal d'en Bartomeu Roig i Badia és la d'en Josep Roig i Gual, i el seu fill també es digué Josep (Roig i Sabatés). Fou el fill d'aquest i pare d'en Bartomeu, l'Enric Roig i Masriera, que tornà a recuperar la tradició dels *bartomeus*, perquè va valorar l'arxiu familiar i ho va saber transmetre als seus fills. Tot i que en Bartomeu no va voler mai dir-ne arxiu familiar, ja que deia que a Catalunya dels documents familiars se'n deien *papers*. Per això quan va iniciar-ne l'ordenació, va fer-se un segell anomenant-lo *els papers de Can Bartoldo*.¹

Amb el seu germà Josep van fer una gran tasca, amb el suport de la Direcció General de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, arribant a inventariar 4.965 documents i creant una base de dades amb set camps, que havia permès crear 13.631 descriptors temàtics, sols li que-

D'esquerra a dreta:
Bartomeu Roig,
Rosa Almuzara
i Julià Lladó

2007, a Mataró. Però parlar d'en Roig és parlar de Caldes d'Estrac, perquè no sols fou on va viure els darrers anys, sinó on va trobar un context que li permeté desenvolupar el seu solatge cultural, tot i que ha volgut reposar a Sant Vicenç de Montalt, i que pràcticament sempre havia viscut a Barcelona, si bé per família paterna se sentia molt vinculat a Canet, d'on eren originaris els Roig, mentre que per part de mare ho eren de Mataró, on casualment traspassà.

Ben mirat, aquests vincles personals amb cinc poblacions, ja en donen a entendre el seu esperit obert i la seva capacitat per

també per mitjà d'en Llorenç Soldevila, per tenir amics comuns. A vegades, havíem vingut a actes culturals organitzats pel Centre d'Estudis Argentonins, encara que probablement la majoria dels estudiosos d'Argentona no el coneixíeu, tot i que va ser un admirador de la tasca que va fer amb la digitalització de l'arxiu parroquial. Per cert, també ho volia fer a Caldes, i en l'intent, en aquest cas de localitzar el fons, va sol·licitar ajuda a en Llorenç.

L'estret lligam amb l'activitat cultural del territori, no sols amb Caldes, Argentona, Canet, El Masnou, Sant Cebrià de Vallalta, Arenys de Mar o Mataró, que

1. "Can Bartoldo" era el nom pel qual se'ls coneixia a Canet.

daven per al buidatge 1.033 documents. Malauradament la tasca ha restat inacabada a causa del traspàs –totalment sobtat– del seu germà, i mai més es va sentir amb ànims de continuar, sense poder-ho compartir amb ell, que durant anys havia vingut una tarda a la setmana a Caldes, per

anar inventariant els documents familiars.

Per sort, part de la feina feta, va quedar publicada a “La Roca de Xeix”,² on va escriure: “*La família Roig, com moltes altres d'aquest tros del Maresme, també varen contribuir a deixar l'empremta d'un tarannà que venia de*

molt abans. Els homes del mar catalans, foren agosarats i feien allò que sabien fer: mercadejar”. Però també, anaven produint arxius, encara que molts no s'hagin conservat. I és així que, gràcies als Roig de Canet, al Maresme també tenim *els papers* de Can Bartoldo.

2. Publicació del Museu Municipal de Nàutica del Masnou (núms. 23-124, 2001, 95 pp.)

Bartomeu Roig, *in memoriam*

LLORENÇ SOLDEVILA

El vaig conèixer de manera indirecta i imprevista. No sé qui li devia donar el meu telèfon. Un dia em va trucar per demanar-me el de la professora Glòria Casals a qui volia encarregar una conferència sobre Joan Maragall i Caldes d'Estrac. Els primers contactes, doncs, van ser telefònics i molt formals. La coneixença de veritat es produí el dia que vaig arribar-me a Caldes d'Estrac per assistir als actes d'homenatge al poeta. De seguida vaig descobrir darrera aquell rostre rodanxó, vermell intens, retallat, contrastat i acaronat alhora per una exígua melena blanca i una retallada i acurada barba que li atorgaven un elegant aire cretenc i mariner.

Era un home ple de vitalitat, culte, dialèctic, amic dels amics, apassionat i passional, bonhomí, amatent a col·laborar de manera desinteressada en qualsevol tasca que enaltís les persones i el país. Era, a més, allò que sempre n'hem dit un “cul de Jaumet”. Només calia posar una idea sobre la taula i en Bartomeu ja frisava per dur-la a bon port. Aviat vam

connectar. Feia goig sentir-lo parlar amb una vehemència indeturable sobre els temes mariners de la família, del Maresme i, per extensió, catalans. Recordo encara un dia que a la platja, davant les barques ancorades damunt la sorra, em va fer tota una lliçó de formes i models de navegació. Uns altres dels seus temes preferits era la genialitat d'Apel·les Mestres o la nissaga dels Milans del Bosch.

Després que el poeta Maragall ens fes de mitjancer, els contactes i les visites a Caldes, sovintejaren, es varen anar produint amb naturalitat, sobretot a partir del moment que em va interessar localitzar la Torre de les Orenetes on sojornà Jacint Verdaguer. En Bartomeu gaudia, eufòric, sempre que podia obrir una nova porta al coneixement dels avatars caldens del poeta. Així, després de presentar-li l'amic Manuel Llanas, tot s'anà precipitant cap a una bona direcció, inevitable, vista la implicació de tots plegats. Tots tres vam emprendre l'elaboració d'un llibre sobre Jacint Verdaguer i Caldes. En Bartomeu, un pou d'informació, es cuidà de la documentació gràfica. A fe que el llibre no hau-

ria tingut la qualitat que acabà tenint sense el seu suport inestimable.

Posteriorment o en paral·lel, amb en Manel, ja ben amics, van fundar una entitat, “Arts i Lletres”, que la componien ells dos i alguns adlèters familiars. Tanmateix, pocs però ben avin-

Només calia posar una idea sobre la taula i en

Bartomeu ja frisava per dur-la a bon port.

Aviat vam connectar. Feia goig sentir-lo parlar

amb una vehemència indeturable sobre els temes

mariners de la família, del Maresme i,

per extensió, catalans

guts es feren notar en la vida cultural de Caldes: conferències, exposicions, caminades...

Quantes hores de felicitat discutint, esbrinant, precisant, deduint, passejant, badant... Hores compartides que mai no oblidaré. El record farà sempre present l'amic estimat.